

A bajai járás rehabilitációs bizottságainak munkája

A bajai járás délszlávlakta községeiből a partizánharcolók hőse került ki. Áldozatos köz-katonái lettek a fasiszta-ellenes küzdelmeknek, számosan életüket is áldozták, mint a hercegszántói *Filakovity Márton* fia is. Ezeket a régi harcosokat az elmúlt években súlyos sérelmek érték a személyi kultuszból és dogmatizmusból fakadó hibák folytán. Egy részüknek, — hamis vádak alapján, — el kellett hagyni otthonaikat, másokat viszont a provokációs perek börtönbe juttattak. Mellőzött, megalázott emberek lettek, akiket községeikben megválasztott tisztsegeikből leváltottak, a pártból pedig, — melynek támaszai és erősségei voltak, — kizárták. A sorozatos hibák és túlkapások miatt súlyos adósaivá váltunk a délszláv nemzetiségnek.

A párt erélyesen szakított a múlt súlyos örökségével. Az erkölcsi rehabilitáció ragyogó ünnepe zajlott le hónapokkal ezelőtt

47 rehabilitációs ügyet tárgyaltak le 3 nap alatt

A járás községeiből, — *Hercegszántó 19, Vaskút 19, Csátalja 2, Dávod 3, Bácsbokod 5*, — rehabilitációs ügy került tárgyalásra. A 47 rehabilitációs ügyből a rehabilitációs bizottságok 3 nap alatt 46 ügyben végleges döntést hoztak. Egy ügy tárgyalása még folyamatban van. A héten pedig további 15 ügy kerül tárgyalásra. *Nagybacsán 1, Garán 3, Csávolyn 1, Bácszentgyörgyön 4 és Bácsborsódon 6*.

A rehabilitációs bizottságok mindenütt emberséggel és tapintattal tárgyalták az egyes ügyeket és meleg baráti légkör alakult ki a tárgyalások során. Minden panaszt alapos részletességgel vizsgálták ki. Meg kell állapítani, hogy a házigatlanokat legnagyobb többségükben törvénysértéssel államosították. Számos olyan házigatlan került államosítás alá, melyekre nem vonatkoztak az 1952. évi IV. törvény rendelkezései, *Ács József* pedagógus, *Hercegszántó, Gábor Áron* utca 20. számú háza mindössze kétszoba, konyha, mellékhelyiségekből áll. Hasonló háza volt *Pein Bertalan*, *Petőfi* utca 11. szám alatti lakosnak. *Ózv.*

Akik már visszaköltöztek otthonukba

Az intézkedések, melyek a rehabilitációs bizottságok munkáját nyomon követik, máris lehetővé tették, hogy számos olyan délszláv nemzetiségű, aki sérelmet szenvedett, visszaköltözhetett egykori otthonába. *Szabovityev Marin, Tomasey Vitályos, Velin Vitályos* már otthonaikba kerültek. Az olyan problémákat is megoldották a kölcsönös megértés és a törvényesség szellemében, mint *Vó István* hercegszántói lakos esete. Házába a Bácsbokodi Vajüzem tejbegyűjtő állomása költözött. *Vó István* tekintettel az üzem beruházására, a tejbegyűjtő állomás további bérléséhez hozzájárult, — viszont a vajüzem *Vó István* egykori lakását, melyet a tejbegyűjtő foglalt el, rendelkezésre bocsátja.

A járásban működő rehabilitációs bizottságok azokat az eseteket is kivizsgálták, — éppen a gyors elintézés érdekében, — melyek igaz, hogy a járás területén élők és dolgozók ügye, — de a rendelet értelmében a városi tanács végrehajtó bizottságának intézkedési ügykörébe tartoznak. Így kivizsgálták *Hedrich János*, a Csátaljai Gépműhely főgépészének ügyét is, akinek bajai házat törvénysértéssel államosították. *Hedrichet* már korábban visszahelyezték állásába, anyagi kártalanításáról azonban most határoztak.

Vaskúton a rehabilitációs bizottság felhívta a tanács ügyelmét, hogy a legelső megüresedő lakást mindenkit megelőzően *Fürjes Istvánnak* biztosítsák, aki a községben ingatlanlannal nem rendelkezik. Számos más esetben is meggyújtató intézkedéseket tett a rehabilitációs bi-

Garán, amikor a hősi harcok partizánjainak átnyújtották a »Fegyverrel a hazáért« emlékérmét. Aki ott volt és láthatta a tekintetekből áradó bizakodó lelkesedést, aki kezet foghatott velük, szívében érezhette az erkölcsi megbecsülés újjáéledését, az emberi méltóság hatalmas lángjának hevítő tüzeit.

Az erkölcsi rehabilitációt követte az anyagi rehabilitáció is. A járási párt- és tanácsszervek odahatották, hogy a megalakult rehabilitációs bizottságok munkája meggyorsuljon, hogy az otthonukat otthagyni volt kénytelenek, a kormányrendelet szellemében mielőbb otthonaikba visszakörülhessenek, földjeiken munkához láthassanak, anyagi segélyben és kölcsönben részesítsék az illegális mozgalom, a fegyveres ellenállás egykori hőseit. Emberséges intézkedéssel igyekeztek az ejtett sebeket begyógyítani és a lehető leggyorsabb intézkedéssel minden sérelmet orvosolni.

Mándity Marinné egyszoba, konyha, éléskamra és egyéb mellékhelyiségekből álló házat is államosították.

A rehabilitációs bizottságok ezeket a törvénysértéssel államosított házakat visszaitélte tulajdonosaiknak. Gondoskodott arról is, hogy a rehabilitációs bizottságok munkája a földterületek visszajuttatásával is igazságot szolgáltatson. Számos bérlő, — önkéntes, saját elhatározásából és ezt különös nyomattal kell hangsúlyozni, — lemondott bérlétéről, hogy régi gazdája újból munkához láthasson egykori, saját földjén. Ahol az eredeti földterület visszajuttatása nem volt lehetséges, ott gondoskodtak, hogy megfelelő területű és jöminőségű földet adjanak csereingatlanként.

A szociális és egyéb körülményeket figyelembe véve a rehabilitációs bizottságok egyben az anyagi kártalanítás összegére, — a segély és kölcsön megállapítására is — javaslatot éltek. A járási tanács pedig a gyors és azonnali elintézés érdekében rendkívüli végrehajtó bizottsági ülésen már meg is tárgyalta azokat.

zottság, amikor például javasolta, hogy *István János*, Bácsbokod, Lenin utca 11. szám alatti lakos visszajuttatott nyolc hold földjéből 4 és fél hold leánya nevére kerülhessen, hogy földterületet vihessen magával az *Új Otthon* Termelőszövetkezetbe, ahová belépni készül. *Velin Vitályos* hercegszántói lakos földjének egy részét *Nagy István* egykori katonatiszt bérelte. *Nagy István* elköltözött a községből és új lakóhelyéről írt levelében arra kérte a tanácsot, hosszabbítsa meg bérlését. A tanács igen helyesen elutasította a kérelmet, miután az, hogy a volt bérlő elköltözött, nyilvánvalóvá tette. *Nagy István* nem maga kívánja a földet megmunkálni. A bérelt földet egyebekben a rehabilitációs bizottság egykori tulajdonosának utalta vissza.

Ezekből a kiragadott példából is látható a mindenre kiter-

SZABADKA

a legparkosítottabb jugoszláv város

A 120 000 lakosú Szabadka külterületei ugyan fatura emlékeztetnek, de a központi városkerületek egyre inkább nagyvárosi külsőt öltenek. A városban nagy gondot foráttanak a parkosításra. Szabadkát Jugoszlávia lepparkosítottabb városának tekintik. A városrendezési terv még további 300 hektárnyi terület parkosítását irányozza elő.

Szabadka iparosítása ugyan csak tervszerűen folyik. A gyárakat és nagyobb üzemeket általában *Aleksandrovo* nevű kül-

jedő figyelem, mellyel a rehabilitációs bizottságok az eléjük kerülő ügyekkel foglalkoztak. Körültekintő, emberséges mérlegeléssel igyekeztek az elkövetett hibákat, törvénysértéseket helyrehozni és javaslataikkal anyagi igazságot szolgáltatni. Ez tette lehetővé, hogy nyugodt légkör alakult ki és a tárgyalások mindenkor közös megértéssel folytak.

Sokan már földjeik megmunkálásához kezdtek

A rehabilitációs bizottságok arra törekedtek, hogy a sérelmet és törvénysértést szenvedettek földjeik mihamarabbi birtokába juthassanak és a munkát megkezdhessék. *Blazsetin Bertalan* hercegszántói lakos földjének bérlője *Prodán József*, a további bérlétről önként lemondott, úgyhogy *Blazsetin Bertalan* már az őszi munkát maga véggezheti. *Ózv. Mándity Marinné* is hamarosan hozzákezdhet 10 holdon a munkához. *Tomasey Vitályos*, ugyancsak hercegszántói lakos pedig már meg is kezdte a munkát. *Velin Vitályos* az 1956—57. gazdasági évben már maga munkálja meg földjét.

A járási tanács végrehajtó bizottsága a rehabilitációs bizottságok javaslatait magáévá tette és döntött az anyagi megsegítésről, — a segélyek és kölcsönök meghatározásában is, — hogy azok mielőbb kifizetést nyerhessenek. A segélyben és kölcsönben részesülők között vannak a partizánharcolók során hősi halált halt *Filakovity-testvérek* idős szülei is, akik 5000 forint segélyben és 10 000 forint kölcsönben részesülnek. A segélyek és kölcsönök kiutalásában és megszavazásában az emberi humánus mellett döntő szerepet játszott a szociális helyzet mérlegelése is.

A rehabilitáltak közül, akik valamikor a párt tagjai voltak és akiket a szervezeti szabályzat súlyos megsértésével zártak ki a pártból, most újból, a párt soraiba kívánunk lépni, hogy a párt határozatait a legszorosabb egységben segítsék a megvalósuláshoz. Szívükben nem él a gyűlölet, hiszen a rajtuk esett sérelem annak a politikának volt az eredménye, mely őket »másodrangú« állampolgárokként akarta kezelni. *Velin Vitályos*, de mások is megtették a párt felé az első lépéseket. Minden tőlünk függ, hogy bizalommal segítsük, támogassuk őket, hogy a párt soraiba elfoglalhassák egykori helyüket.

Amiről szót kell még ejteni

A rehabilitációs eljárások felvetik a kérdést, mi lesz azokkal az összegekkel, melyek a kitélepítettek, a törvénysértéssel sújtott délszláv lakosok nevére, — hátrahagyott ingóságaiak, egyéb vagyontárgyaik értékesítéséből befolyt és amely összegek annak idején központi letétszámlára fizettek be. Nem egy néven ezen a címen 10—24 000 forintos összeg is szerepel. A Minisztertanács határozatára lenne szükség, hogy etekintetben is intézkedés történjen.

Asszonyoknak

Ugye szép?

Exportra készült a kötött blúz és a hozzávaló norvégmintás kardinán. Akinek tetszik s ért a kötéshez, hasonló készíthet magának

Divatos fiúpulóver

Ha most hozzákezdünk, még elkészülhet a korcsolyázás idejére a nagyobb fiúnak szánt pulóver. Divatosak a csikos szegélyű, kötött ruhadarabok, örvendeztessük meg ilyenmel a gyereket. A rajtot mellőzzük, — bevarratott ujjú, elől hegyes kivágású pulóverre szót a leírás.

Kötéséhez kb. 45 deka vékonyabb szálú birkagapját és 2,5-es kötötű szükséges. Szürke alaphoz igen szép a zöld, vagy a bordó színező fonál. A hátrészen 120, az elején 140 szemmel kezdjük egy sima és egy fordított váltogatásával kötünk a következő színösszetással: két sor világos, hat sor sötét és hat sor világos. A patenkötés után mintásan dolgozunk. Az első mintás sorban minden tizedik szembe egy szemet szaporítunk és az így nyert bőséggel kötünk: egy sima és egy fordított váltogatással 20 szemem keresztül, majd 10 szem fordított, stb. A második és a többi páros sorban simára simát, fordítottra, fordított szemet kötünk. Így dolgozunk 10 soron keresztül. A 11. sorban 10 fordított szemmel kezdjük a sor mintáját, ezután a patenkötéses 20 szem 10 szemmel balra toldjuk. Így kötünk a 21. sorig, majd ismét az első 10 sor következik.

A pulóver elejét és hátát is ezzel a mintával kötjük, a patenkötés után a karkivágás magasságáig. Itt a hátrészen mindkét oldalon 10x1 szemet fogyasztunk, majd ismét egyenesen

dolgozunk a vállakig. A váll szemelt 10 szemeként, a középső 36 szemet egyszerre fejezzük be.

Elején a karkivágás részére 6, a 2 és 3x1 szemet fogyasztunk. — A karkivágás fogyasztásával egy vonalban a szemeket ketté osztjuk és a két vállrészt úgy kötjük külön, hogy a középvonal felé 60 oldalon minden sor elején egy szemmel fogyasszunk a nyakivágás szemét. A váll magasságát elérve a szemeket 10 szemeként befejezzük.

Ujjait 50 szemmel kezdjük és színes patenkötés után mintásan kötjük tovább. Az első mintás sorban minden 6. szemben szaporítunk, majd tovább kötünk minden 6. sor elején és végén egy-egy szaporítással, 30 centiméteres ujjabőséggel egyenesen kötünk a karkivágásig, innen kezdve minden sor elején egy szem fogyasztással dolgozunk 16 centiméter magasságig, ezután a megmaradt szemeket befejezzük.

A vállak összevarrása után a nyakivágás belső szemét felszedjük és szélre elkészítjük a színes patenkötéses pántot. Körben haladva kötünk és minden második sorban a csúcs szemébe 3 szemet készítenek, a visszahajtott pánt így szépen kifekszik. Színes csikok kötésnek kezdésénél a új színnel kötött első sor a munka színén végig sima szemekkel készüljön, így nem látszik az átmenet az egyik színből a másikba.

Fiataloknak ajánljuk

Az első rajz végig gombolt ruha, elején egyenes beállításal, paszomán díszítéssel. Szép színösszeállítás: homokszínű ruhán barna, pirosan, középpétekés fekete.

A második rajz japánujjú, princessz-szabású, világoskék, vagy mustársárga szövetruhát mutat be, elején pié díszítéssel.

A bő alj harangszabású.